יום **ה'**, **ג' בתשרי** תשס"ב (**20** בספטמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

היום, **ג' בתשרי**, הוא **צום גדליה** – האחרון מ-4 הצומות הקשורים לחורבן בית המקדש (האחרים, לפי סדר כרונולוגי: עשרה בטבת, 17 בתמוז ותשעה באב). הוא יום תענית על רצח **גדליה בן אחיקם**, מושל יהודה, שהופקד ע"י נבוכדנאצר מלך בבל על יהודה – שארית הפליטה - אחרי חורבן בית המקדש הראשון. הוא נרצח 52 יום לאחר חורבן הבית, בידי ישמעאל בן נתניה, שהיה מזרע המלכות, שהוסת ע"י עמים שכנים למרוד בבבל. לאחר הרצח, נמלטו אחרוני היהודים, ביניהם גם ירמיהו הנביא, למצרים, וכך בטל סופית הארגון המדיני ביהודה. [יהדות הלכה למעשה] **"ויהי בחודש השביעי בא ישמעאל בן נתניה בן אלישמע מזרע המלוכה ורבֵי המלך ועשרה אנשים אתו אל גדליהו בן אחיקם המצפתה, ויאכלו שם לחם יחדו במצפה. ויקם ישמעאל בן נתניה ועשרת האנשים אשר היו אתו ויכו את גדליהו בן אחיקם בן שפן בחרב ויָּמֶת אתו אשר הפקיד מלך בבל בארץ. ... ויִשְׁבְּ ישמעאל את כל שארית העם אשר במצפה את בנות המלך ואת כל העם הנשארים במצפה אשר הפקיד נבוזראדן רב טבחים את גדליהו בן אחיקם וישְׁבֵּם ישמעאל בן נתניה..."** [ירמיהו **מ"א**]

§§§

=קבוצת פועלים, שנדחקה לגמור את עבודת הבניין באחת משכונות ירושלים, הרשתה לעצמה לעבוד בעצם יום ראש השנה. כשהבחינו השכנים בנעשה, שלחו מיד להודיע על כך לרב קוק. כעבור שעה קלה הגיע למקום שליחו של הרב ושופר בידו. הוא ניגש אל הפועלים, שהופתעו למראהו, ואחרי שבירך אותם בשנה טובה, הודיע כי הרב קוק שלח אותו לתקוע לפניהם בשופר, כחובת היום על כל יהודי. השליח ביקש באדיבות מהפועלים שיואילו להפסיק את עבודתם ולהקשיב לתקיעות, ומיד בירך את ברכות המצווה והתחיל לתקוע.
דברו של שליח הרב ותקיעות השופר מילאו את שליחותם: כל תקיעה נוספת הרעידה נימים דקים ועוררה את הנקודה היהודית בלב הפועלים. הם הניחו את כלי עבודתם, התרכזו מסביב לתוקע, ומקצתם התרגשו והזילו דמעה, וסימני שאלה נדחקו בזה אחר זה: מה קרה לנו? היכן אנחנו? אייה בית אבא? היכן דמות סבא? לאן הגענו? וכך היו עומדים הפועלים נבוכים, מהורהרים. עם תום התקיעות, כבר לא היה צורך להרבות בדיבורים, כולם החליטו להפסיק את העבודה. ובהם היו מי שהחליטו להתלוות לשליח, והזדרזו להחליף בגדיהם והלכו עמו להתפלל בבית מדרשו של הרב קוק...= ["במעגלי החיים"]

§§§

השבת, קוראים את פר' **"וילך"**, הפותחת עם הפסוק: **"וילך משה וידבר את הדברים האלה אל כל ישראל."** ובהמשך, אחת ממצוות-עשה האחרונות של התורה: **"ויצו משה אותם לאמר: מקץ שבע שנים במועד שנת השמיטה בחג הסכות. בבוא כל ישראל לֵרָאות את פני ה' אלקיך במקום אשר יבחר תקרא את התורה הזאת נגד כל ישראל באזניהם. הקהל את העם האנשים, והנשים והטף וגִרְךָ אשר בשעריך למען ישמעו ולמען ילמדו ויראו את ה' אלקיכם ושמרו לעשות את כל דברי התורה הזאת. ובניהם אשר לא ידעו ישמעו ולמדו ליראה את ה' אלקיכם כל הימים אשר אתם חיים על האדמה אשר אתם עברים את הירדן שמה לרשתה."** [דברים **ל"א** 13-10] אומר על כך רש"י: "האנשים ללמוד, הנשים לשמוע, והטף – למה באו? כדי לתת שכר למביאיהם." לזה מעיר ה"שפת אמת": באמת הרי אין הטף עשוי אלא להקים שאון ולבלבל את דעתם של המבוגרים, שלא יוכלו לשמוע היטב, ונשאלת איפוא הקושיה: הטף – למה באו? למה באמת יש להביא את הטף, וכי לא מוטב היה להשאירם בבית למען לא יפריעו להוריהם?
על כן בא התירוץ:" לתת שכר למביאיהם". מוטב שיופרעו במקצת ההורים ובלבד שיהא הטף נמשך לעבודת השם ויהיו אזניו קולטות את דברי התורה הקדושים. דבר זה עשוי להביא להורים יותר שכר ורווח מאשר כי הם עצמם ייטיבו יותר לשמוע.
מכאן ילמד אדם שעליו לבטל מקצת משלמות עצמו ולחנך את בניו לתורה וליהדות[מעיינה של תורה]

כניסת השבת (ב"ש): 18^{17}
צאת השבת (ב"ש): 19^{14}

יום נעים ושבת שלום!

למעוניינים לקבל את הדף, נא התקשרו לטל. 6432843 –08 (מרדכי)